

18   *Ottonis Tachenij*

bus humanis, vt paulatim appa-
rebit: artes nimirum naturam
humanam imitantur, verba Hip-
pocr. & concors concordi adhaerere
docet idem b.

b. *Hip. li.*
r. *de diata.*

Alcali & oleum fit Sapo,

C A P V T . I I I .

CAlx, vt dixi, habet duas di-
uersas facultates acidum &
alcali: alcali habere saltem sa-
ponariam & abstersiuam virtu-
tem suprà dixi, quam extrahere
& separare docuerunt Hippo-
cratici suo simili. c Saponarij ita-
que addunt calci, Alcali facti-
tium, ex vegetabilibus exutum,
in tripla proportione, eò quod
acidam partem in calce mortifi-
cat, & alteram suo simili liquat.
Humectant itaque cineres alca-
lizatas pauxillum, quibuscum
cooperiunt calcem inextinctam;
sic relinquunt, donec calx dehis-

c simi-
lia simili-
bus soluun-
tur

cat , pro signo mutua actionis,
tunc commiscent , affunduntque
aquam , vt massa humidior fiat,
iuxta regulam ; salia non agunt
nisi dissoluta : tunc sufficienti a-
quæ quantitate , extrahunt alca-
li lixiuiale igneum (igneum dico ,
cōsumpsit enim in momento bul-
liens hoc lixiuum ebrium homi-
nem , cum laneis vestibus , vt nil re-
pertum fuerit , præter lineum in-
dusium , & duriora ossa , vt accepi
à fide digno , huius artis professio-
re) quod lixiuum igneum , Ma-
gistram vocant ; quæ tanto alca-
li saturata , vt ouum in illa non
submergatur . Ex eadem mixtu-
ra fit & aliud lixiuum minus sa-
turatum , quod ouum non susti-
net ; cum vltimo hoc , oleum vel
pinguedinem (alcali contrarium ,
acidum enim occultum continet ,
vt apparebit paulatim) primò
commiscent | propter suas cau-
sus) coquendo saponem ; coqu-
unt , inquam , lento igne , donec
albescunt , tunc adiiciunt Magi-
stram in tripla a olei vel pingue-

*Ex Calce
& melle ,
fit mixtura
qua callos
pedum
mortificat.*

a Et an-

20 Ottonis Tachonij

gescit maius
a minore.
Hip. lib. 1.
de dieta.

a Hip.
cicato libro.

b lib. 1.
de dieta.

dinis proportione : coagulat autem bulliendo oleum alcali , donec in unum corpus coeant , ut contraria & permixta ; nunquam enim simul in eodem consistunt , sed semper alterantur : a necessarium est etiam , quae ab ipsis separantur , ac producuntur dissimilia fieri , ex alcali nimis manifesto , & acido occulto in oleo sit aliquid neutri , salvi saporis : linguâ quandoque explorant , si sapor dulcis addunt Magistrum , si mordax coqui debet , donec oleum absorperit , si vero mordacior , sensim addunt oleum ad discretionem , ut docet Hippocr.

spiritus alter , inquit , b trahit , alter protrudit , idem autem uterque facit , & in utramque partem tendunt , & sic hominis naturam imitantur .

Sal maris , quia non est corpus vacuum , ut alcalia , cum pinguedine in saponem non coagulatur ; habet enim ambas facultates difficulter separabiles , ut postea ostendam , ea de causa Nau-

Hippocrates Chymicus. 21.
ficca, Alcinoi filia lauabat lin-
tea ex fonte in maris littore, ut
habet Homerus 6. odyss.

*Vitrum componit & dis-
soluit.*

C A P V T V.

Vitrum sit ex eodem silice,
& eodem sale alcali, regulâ
à contrario, non autem viâ hu-
midâ vt sapo ; sed siccâ & igneâ
fusione &c liquatione. Miscentur
autem tres ; aliquando duæ sal-
tem partes pulueris silicum, cum
una parte salis alcali (& non ci-
barij acidi) quod rodendo liquat
silicem, & in fusionis igne absor-
bet ; dico alcali pars, absorbet
acidum illud, quod filex pro cal-
ce continet supernatantque silice
fuso, vocaturque axungia vitri a
fel vitri, altera pars alcali coit
cum silice, saturaturque de eo,
& quoniam in eodem non con-

*a An-
tron Crol-
lio in lapide
medicamen-
tofo.*